Lieta Nr. A420220414

(A2204-14/1)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2014. gada 29. maijā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese I. Freimane,

piedaloties pieteicējai /pers. D/ un atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Labklājības departamenta pārstāvei Valentīnai Vanagai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ (turpmāk – pieteicēja) pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par pabalsta piešķiršanu veselības aprūpei.

Aprakstošā daļa

[1] 2013. gada 23. septembrī pieteicēja vērsās ar iesniegumu Rīgas Sociālajā dienestā, lūdzot apmaksāt kompensējamās zāles.

Izskatot iesniegumu, Rīgas Sociālais dienests 2013. gada 15. oktobrī nolēma atteikt piešķirt pabalstu veselības aprūpei (kompensējamo zāļu iegādei) Ls 30,42 apmērā.

[2] Pieteicēja apstrīdēja Rīgas Sociālā dienesta lēmumu, savukārt Rīgas domes Labklājības departaments 2014. gada 13. janvārī nolēma atstāt lēmumu negrozītu, norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[2.1] Pieprasot pabalstu veselības aprūpei, izdevumus apliecinoši dokumenti iesniedzami ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā no izdevumu rašanās brīža. Visi pieteicējas izdevumus apliecinošie dokumenti (14.03.2013., 12.04.2013. un 14.06.2013. medikamentu iegādes čeki un 11.04.2013. un 14.06.2013. kvītis par pacientu iemaksas veikšanu) ir iesniegti vēlāk – 2013. gada 23. septembrī.

[2.2] Pieteicēja ir bijusi Rīgas Sociālajā dienestā 2013. gada 7. maijā, lai saņemtu maznodrošinātas personas statusu apliecinošu izziņu, savukārt 2013. gada 22. jūlijā viņa ir ieradusies Rīgas Sociālajā dienestā, lai saņemtu norīkojumu uz īslaicīgās uzturēšanās mītni. Līdz ar to viņai bija iespēja laicīgi iesniegt medikamentu iegādes čekus.

[3] 2014. gada 11. februārī tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par pabalsta piešķiršanu veselības aprūpei.

Pieteikums pamatots ar iebildumiem, ka administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšana bija laika novilcināšana. Trīs mēnešu termiņš darbotos, ja saņēmēju piespiedu kārtā nebīdītu pa apli uz citu adresi pie citiem sociālajiem darbiniekiem. Pieteicējas sistemātiskā piespiedu pārcelšana bija iemesls, ko radīja sociālais dienests. Neiesniegtie čeki palika /adrese/.

[4] Paskaidrojumā tiesai Rīgas domes Labklājības departaments uzskata, ka pieteikums nav pamatots, un lūdz tiesu to noraidīt, balstoties uz pārsūdzētajā administratīvajā aktā izteiktajiem apsvērumiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja savu pieteikumu un paskaidroja, ka viņu sistemātiski pārcēla no vienas dzīvesvietas uz otru, tādēļ mantas palika iepriekšējā vietā, jo viņa visu uzreiz nevarēja paņemt līdzi. Situācija mainījās ļoti strauji. Līdz 2013. gada maijam viņa nodzīvoja /adrese/, 2013. gada maijā un jūlijā uzturējās Bārddziņu ielā, savukārt kopš 2013. gada 22. jūlija dzīvoja Burtnieku ielā. Čekus nepaņēma līdzi, jo noliktava, kurā glabājās viņas mantas, bija aizslēgta.

Atbildētājas pārstāve pieteikumu neatzina un norādīja, ka trīs mēneši ir samērīgs termiņš, turklāt to var pagarināt, ja personai ir bijis attaisnojošs iemesls. Pieteicējas pārcelšanu nevar nosaukt par steigšus izlikšanu, jo patversme jau bija pagarinājusi uzturēšanās termiņu. Pieteicējai ir pienākums sadarboties, ja vēlas saņemt pabalstu.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudot lietas apstākļus un izvērtējot lietas dalībnieku izteiktos viedokļus, tiesa secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējai ir tiesības uz pabalsta piešķiršanu veselības aprūpei, pamatojoties uz izdevumus apliecinošiem dokumentiem – 14.03.2013., 12.04.2013. un 14.06.2013. medikamentu iegādes čekiem un 11.04.2013. un 14.06.2013. kvītīm par pacientu iemaksas veikšanu.

[8] Rīgas domes 2013. gada 15. janvāra saistošo noteikumu Nr. 202 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rīgas pilsētas pašvaldībā" (turpmāk arī – Noteikumi Nr. 202) 19.3. punkts paredz, ka Rīgas pilsētas pašvaldība piešķir pabalstu veselības aprūpei.

Noteikumu 59. punktā noteikts, ka, lai nodrošinātu palīdzību veselības aprūpei, Sociālais dienests piešķir šādus pabalstus: 59.1. personai, kura saņem vecuma vai invaliditātes pensiju vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, – pabalstu pacienta iemaksu segšanai, kopsummā nepārsniedzot 71,14 *euro* kalendārajā gadā. Šo pabalstu nepiešķir personai, kura normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir atbrīvota no pacienta iemaksas; 59.2. pabalstu zāļu un medicīnisko līdzekļu, kas iekļauti kompensējamo zāļu sarakstā, iegādes izdevumu daļas samaksai.

Saskaņā ar noteikumu 34. punktu, pieprasot saistošo noteikumu 19.3. apakšpunktā minēto pabalstu, papildus šo saistošo noteikumu 3.1. un 3.2. apakšpunktā minētajiem dokumentiem klients iesniedz izdevumus apliecinošus dokumentus. Izdevumus apliecinoši dokumenti Sociālajā dienestā iesniedzami ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā no izdevumu rašanās brīža. Ja dokumentu iesniegšanas termiņš nokavēts attaisnojošu iemeslu dēļ, Sociālais dienests izvērtē personas tiesības saņemt pabalstu.

Kā izriet no lietā esošās iesnieguma kopijas (*lietas 22. lapa*), pieteicēja veselības aprūpes izdevumus apliecinošos dokumentus (skat. šī sprieduma 7. punktu) Rīgas Sociālajā dienestā ir iesniegusi 2013. gada 23. septembrī, tātad vairāk nekā trīs mēnešus pēc izdevumu rašanās brīža, neievērojot Noteikumu Nr. 202 34. punktā noteikto termiņu. Līdz ar to tiesai jāizvērtē, vai dokumentu iesniegšanas termiņš nokavēts attaisnojošu iemeslu dēļ.

[9] Pieteicēja uzskata, ka dokumentu iesniegšanas termiņš nokavēts tāpēc, ka viņa tika sistemātiski pārcelta no vienas dzīvesvietas uz otru.

Tiesa atzīst, ka minētais apstāklis nav uzskatāms par attaisnojošu iemeslu.

Augstākā tiesa ir atzinusi, ka svarīgs sociālās palīdzības sniegšanas kritērijs ir nepieciešamība pēc palīdzības konkrētajā brīdī (*skat. Augstākās tiesas 2010. gada 7. oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-393/2010 8. punktu*). Turklāt no Noteikumu Nr. 202 31. punkta izriet, ka pabalsts ir piešķirams atbilstoši paredzētajam mērķim. Tādēļ tiesa uzskata, ka arī Noteikumu Nr. 202 34. punktā noteiktā termiņa ierobežojuma mērķis ir veicināt to, lai pabalsts veselības aprūpei pēc iespējas tiktu piešķirts brīdī, kad faktiski ir radušies izdevumi veselības aprūpei, tātad brīdī, kad ir objektīvi konstatējama nepieciešamība pēc konkrētā veida palīdzības. Vienlaikus tiesa arī uzskata, ka trīs mēneši no izdevumu rašanās brīža ir pietiekami ilgs laiks, lai persona spētu laicīgi plānot un organizēt veselības

aprūpes pabalsta saņemšanai nepieciešamās darbības. Savukārt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 7. panta 1. punkts citstarp paredz, ka klientam ir pienākums aktīvi iesaistīties savas problēmas risināšanā, pildot līdzdarbības pienākumus.

Tādēļ pieteicējai, ja tā vēlas saņemt sociālo palīdzību, ir pienākums organizēt savu darbību tā, lai ievērotu Noteikumos Nr. 202 ietvertās prasības pabalsta piešķiršanai.

Atbilstoši pieteicējas paskaidrojumiem viņa strīdus laika posmā divreiz (2013. gada maijā un jūlijā) ir pārcēlusies (pārcelta) no vienas dzīvesvietas uz otru. Tajā pašā laikā atbildētāja ir norādījusi (un pieteicēja nav apstrīdējusi), ka pieteicēja ir bijusi Rīgas Sociālajā dienestā 2013. gada 7. maijā, lai saņemtu maznodrošinātas personas statusu apliecinošu izziņu, savukārt 2013. gada 22. jūlijā viņa ir ieradusies Rīgas Sociālajā dienestā, lai saņemtu norīkojumu uz īslaicīgās uzturēšanās mītni. Līdz ar to tiesa atzīst, ka, aktīvi līdzdarbojoties sociālā pabalsta pieprasīšanas un saņemšanas procesā, pieteicējai bija iespējams plānot un organizēt savu darbību tā, lai ievērotu Noteikumu Nr. 202 34. punktā noteikto trīs mēnešu termiņu, laicīgi iesniedzot veselības aprūpes izdevumus apliecinošos dokumentus. Tādēļ tiesa atzīst, ka nav konstatējami attaisnojoši iemesli termiņa nokavēšanai un ka Rīgas Sociālais dienests pamatoti ir atteicis piešķirt pabalstu veselības aprūpei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251. pantu, tiesa

nosprieda

Noraidīt pilnībā /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par pabalsta piešķiršanu veselības aprūpei.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I. Freimane